

DIỄN ĐÀN

Số 17

Ngày 01/04/1991

nội dung

Người Việt ở Bungary BỊ KHỦNG BỐ . . .	22
KINH TẾ - CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI	
Diệp viên Stb trong quốc hội	5
Quan hệ Xô Mỹ qua cuộc khủng hoảng ở vịnh Péc xích	6
Nhiệm kỳ tổng thống Hòa kỳ	6
Kết quả trưng cầu dân ý ở LX	7
17 tỷ dola trước khi rơi Hồngkông	7
Bế tắc	8
Nhật bản và phương pháp đào tạo nhân viên	9
Thùng rác của kinh tế học	11
DIỄN ĐÀN PRAHA 90' - 91'	
Trao đổi cùng Atakdale: Nhà treo	13
Cộng sản VN và phương thức cai trị.	14
VĂN HÓA - VĂN NGHỆ	
Nguyễn Chí Thiện và Hoa địa ngục	19
Chuyện ở khu tập thể	20

tạp chí diễn đàn

do nhóm sinh viên và nghiên cứu sinh Việt nam tại Praha thực hiện

Chịu trách nhiệm: Trần Hồng Hà
Kolej Strahov XI/42
16 017 Praha 6.

Tel: 35 49 79, xin phòng 42.

Mọi thư từ, bài vở, tiền ủng hộ xin gửi về địa chỉ:

Lê Thanh Nhân
Samizdat Diễn Đàn
PEN CLUB, Národní 11
11 000 Praha I.

Tel: 22 26 51 - linka 04 - p. 111

Fax: (42) (02) 22 23 04

Số tài khoản ngoại tệ:

Devizový konto 34833 - 1010759 - 111
komerční banka
Na Příkopě 3 - Praha 1

Các bạn thân mến,

Chắc các bạn sẽ ngạc nhiên một cách thú vị khi nhận được số Diễn Đàn mới với hình dáng khác hẳn các số trước. Chúng tôi xin mạn phép các bạn thay bìa tờ báo với mục đích tận dụng cả trang này vì một lý do rất giản dị: Diễn Đàn phải tiết kiệm bởi giá giấy tăng quá cao. Số trang cũng phải giảm nên chúng tôi cố gắng chọn lọc những thông tin cần thiết nhất để phục vụ các bạn. Để giữ lại kỷ niệm về mười sáu số Diễn Đàn đã qua chúng tôi giành cho tâm bìa cũ một góc nhỏ khiêm tốn trên đầu trang này, mong các bạn hiểu và thông cảm cho chúng tôi. Tờ báo vẫn trung thành với các bạn và với tôn chỉ của mình mặc dù hình thức có thay đổi và chúng tôi mong rằng các bạn không vì thế mà mất cảm tình với Diễn Đàn. Mỗi đóng góp của các bạn đối với chúng tôi là quý giá vô ngần, nó khích lệ chúng tôi vững tâm bước tiếp trên con đường của mình, con đường của tất cả những người không thờ ơ với tương lai của đất nước và của chính bản thân.

Chào thân ái
BBT

Chúng tôi đã nhận được bài của các bạn sau đây: Nguyễn Hải Sơn (BRD); Nguyễn Anh Xuân, (Berlin, BRD); H.F.K (Ba lan); Thành Huy (Bratislava); Xương Rồng (Mladá Boleslav); Thạch Thảo (Praha); Đoàn Khả Nghiệp (Praha 5); Nguyễn Đình Ninh (Teplice);

Chúng tôi đã nhận được tiền ủng hộ của các bạn sau đây:

Hoàng Văn Bình, 100K (Hostopeče u Brna); Nguyễn Hồng Hạnh, 40K (Jablonec v Podji); Nguyễn Anh Dũng, 50K (Klášterec n/O); Quang Tuấn, 50K (Litoměřice); Nguyễn Việt Phương, 100K (Mělník); Milan Plzák, 100K (Neratovice); Nguyễn Thị Duyên, 50K (Plavý); Jiří Vinš, 200K (Praha); Lương Văn Tích, 100K (Praha 4); Đoàn Khả Nghiệp, 30K (Praha 5); Nguyễn Minh Hồng, 100K (Praha 6); Phạm Xuân Thu, 50K (Sedlčany); Một bạn đọc Leipzig (Đức) 10. DM

Hoài Hương, 50DM (BRD); Nguyễn Công Thắng, 200DM (BRD); Từ Công Khương, 100K (BRD); Nguyễn Anh Xuân, 20DM (Berlin, BRD); Ngô Đình Sơn, 50K (České Budějovice); Giang Lương Tâm, 50K (); Đinh Thị Thu Hồng, 50 K (Bavorov); Lê Minh Trang, 50K (Bratislava); Thành Huy, 20K (Bratislava); Hai Chí, 50K (Brněnec); Bạch Sơn Hà, 50K (Chomutov);

Chúng tôi đã nhận được thư từ của các bạn sau đây:

Đỗ Quyên (BRD); Phạm Hùng (BRD); Từ Công Khương (BRD); Nguyễn Anh Xuân (Berlin, BRD); Nguyễn Bắc (SSSR); Giang Lương Tâm (); Lê Minh Trang (Bratislava); Thành Huy (Bratislava); Thành Huy (Bratislava); Đinh Hoàng Giang (Brno); Hai Chí (Brněnec); Bạch Sơn Hà (Chomutov); Nguyễn Anh Dũng (Klášterec n/O); Majner Slavek (Mladá Boleslav); Xương Rồng (Mladá Boleslav); Nguyễn Việt Phương (Mělník); Nguyễn Thị Duyên (Plavý); Đoàn Khả Nghiệp (Praha 5); Nguyễn Xuân Quang (Praha 6); Nguyễn Xuân Quang (Praha 6); Trọng Diệp (Semily); Một bạn đọc (Teplice); Nguyễn Đình Ninh (Teplice).

Xin chân thành cảm ơn các bạn. BBT Diễn Đàn rất mong nhận được sự cộng tác, đóng góp và thư từ trao đổi tiếp theo của các bạn.

TIN THẾ GIỚI

ÂN XÁ TẠI NAM PHI

Một trong những lãnh tụ của Cảnh hủ da trắng Nam phi Piet Rudolph và 39 người chống chế độ apartheid sẽ được tha trong vài ngày tới trên cơ sở thỏa thuận tháng 8 năm ngoái giữa chính phủ và lãnh đạo Đại hội dân tộc Phi (ANC). Theo thông báo của Bộ trưởng công lý Nam phi Coetsee thì 2 trong số những người này đã được giảm án chung thân vì "các hành động khủng bố" và chuẩn bị "các âm mưu chống chính phủ".

(Mladá Fronta Dnes 20/3)

IZRAEL: SẼ KHÔNG TRẢ GI CẢ

Thủ tướng Izrael J. Samir hôm thứ hai 18/3 đã loại bỏ khả năng trả lại cao nguyên Golan cho Syrie để đổi lấy hòa bình. Với mục đích làm khó việc trao trả vùng đất này, Izrael đã tăng gấp đôi số dân Do thái ở đây lên. Chính Bộ trưởng bộ xây dựng nhà của Izrael đã nói các nhà báo rằng đã tiến hành xây dựng 1 200 căn hộ ở cao nguyên này và năm tới cũng sẽ xây với một số lượng như thế. Cũng theo ông tathì số dân Do thái sẽ được nâng từ 11 000 hiện nay lên 20 000 người.

(Mladá Fronta Dnes 20/3)

MÔNG CỔ TRỞ LẠI CHỮ VIẾT TRUYỀN THÔNG

Từ năm 1994, Mông cổ sẽ quay trở lại với chữ viết truyền thông của mình kể cả trên lĩnh vực nhà nước. Quyết định này đã được chính phủ thông qua. Chữ viết cũ được lấy cơ bản từ bộ chữ của người Ujgur từ thế kỷ 12-13. Chữ viết này có điều đặc biệt là viết từ trên xuống dưới và từ trái sang phải. Bộ chữ này đã bị thay bằng bộ chữ Nga vào năm 1941.

(Mladá Fronta Dnes 21/3)

WALESA SANG MỸ

Hôm qua 20/3, tổng thống Mỹ G. Bush đã tiếp tổng thống Ba lan L. Walesa trong cuộc đi thăm Mỹ 6 ngày. Trong buổi đón tại Nhà trắng, Bush tuyên bố rằng Mỹ xóa cho Ba lan 70% nợ để tạo điều kiện thành công cho những cải cách kinh tế tại nước này. Tổng thống L. Walesa đáp lại rằng việc giảm nợ cho Ba lan của Mỹ sẽ tạo cho đất nước của ông "những khả năng mới mẽ và quan trọng".

(Mladá Fronta Dnes 21/3)

FIDEL SẼ KHÔNG LƯÌ BƯỚC

"Sự bảo toàn LX như là một nước XHCN toàn vẹn đối với Cuba có một ý nghĩa lớn không chỉ trong kinh tế mà cả trong chiến lược và quân sự. LX như là một Liên bang các nước cộng hòa XHCN đối với Cuba là một đồng minh chiến lược và quân sự không thể thay thế được". Những điều này được công bố tại Cuba trong bản tin chính thức như là một phản ứng đối với kết quả cuộc trưng cầu dân ý tại LX. "Cuba, nước luôn phải đương đầu với sự phong tỏa kinh tế và sự đe dọa can thiệp quân sự của Mỹ và những âm mưu ám sát các đại diện cao cấp, có người đồng minh chính tại LX. Do đó những người Cuba đón nhận với sự hài lòng lớn kết quả đầu tiên của cuộc trưng cầu dân ý này, khi phần lớn đồng ý bảo toàn những đặc điểm hiện tại của LX", hãng thông tấn Prensa Latina nhấn mạnh. Bản tin chính thức trên cũng đã nêu lại những lời nói của đại diện tối cao F. Castro: "Cách mạng Cuba sẽ tiếp tục ngay cả khi không còn tồn tại LX và sự tan rã của LX sẽ không bao giờ làm cho Cuba rời khỏi con đường XHCN".

(Mladá Fronta Dnes 21/3)

THẤT NGHIỆP TẠI ĐÔNG ĐỨC

Ngày 21/3, tại nhiều nơi của các bang Brandenburg, Thüring và Sachsen trên đất Đông Đức cũ, khoảng 10 ngàn công nhân luyện thép đã bãi công một giờ đòi tăng lương và thể hiện sự lo ngại mất việc. Cũng ngày khoảng 40 ngàn người đã bãi công tại Erfurt phản đối nạn thất nghiệp đang tiếp tục tăng. Theo những số liệu chính thức thì đã có khoảng 700 ngàn người Đông Đức không có việc làm. Ứng cử viên Đảng dân chủ xã hội (SPD) vào chức thủ tướng trong kỳ bầu cử tháng 12 tới O. Lafontaine phản ứng với tình hình nóng bỏng hiện nay tại Đông Đức đã kêu gọi chính phủ H. Kohl từ chức. Ngược lại thủ tướng bang Brandenburg M. Stolpe, cũng là người trong đảng SPD, cho rằng tình hình hiện nay tại các bang mới không phải do chính phủ Kohl mà là do 40 năm kinh tế XHCN của Đông Đức cũ.

(Mladá Fronta Dnes 22/3)

ĐẢO ĐỔI LẤY DOLLAR

Nhật bản có khả năng giúp đỡ LX 28 US\$ nếu LX trả lại cho Nhật 4 hòn đảo Curil đã bị quân đội Xô viết chiếm đóng sau chiến tranh thế giới thứ hai. Theo tờ báo Nhật Jomiuri Simbun thì một tỷ sẽ được dùng cho công nghiệp ô tô, một tỷ cho sự phát triển các nhà máy hóa dầu và 2 tỷ cho việc khai thác dầu và khí đốt tại đảo Sakhalin. Toàn bộ đề án sẽ được Ichio Ozawa, tổng thư ký đảng dân chủ tự do đang cầm quyền (LDP) chính thức trao cho LX trong cuộc hội đàm 24/3 tới với M. Gorbachov.

(Mladá Fronta Dnes 22/3)

LỜI ĐỀ NGHỊ TỪ MOSCOW

Giới lãnh đạo Xô viết đã đề nghị Litva bắt đầu tiến hành ngay lập tức đàm phán về sự độc lập. Theo người phát ngôn của quốc hội Litva A. Azubalis thì chủ tịch quốc hội V. Lansbergis đã nhận được bức điện từ phó thủ tướng LX V. Doguzijev trong đó đề nghị tiến hành đàm phán trong tuần tới. Azubalis tuyên bố rằng lãnh đạo Litva bước tới khả năng này một cách dễ dặt và đề cập rằng trước khi tiến hành đàm phán, các lực lượng quân đội Xô viết phải kết thúc chiếm đóng các tòa nhà tại thủ đô của Litva. Những ngôi nhà này đã bị chiếm đóng từ tháng 1 năm nay bằng vũ lực.

(Mladá Fronta Dnes 23/3)

TỘI PHẠM TIẾP KHẮC TẠI ÁO

Trong tổng số các vụ phạm tội tại Áo thì số đóng góp của tội phạm nước ngoài đã tăng lên 18,4% trong năm ngoái so với 14% được ghi nhận trong năm 1989. Số trường hợp phạm tội nhiều nhất là do những người Nam tư gây ra: 8428. Thứ 2 là người Thổ 3600 và thứ 3 là những công dân Tiệp khắc, 3007 trường hợp.

(Mladá Fronta Dnes 19/3)

NGOẠI TRƯỞNG ĐỨC H. GENSCHER ĐẾN MOSCOW

Ngày 17/3, ngoại trưởng Đức H. Genscher đã bay sang Moscow tiến hành chuyến đi công cán 2 ngày tại LX. Ông đã hội đàm với ngoại trưởng LX tổng cộng 7 tiếng và với M. Gorbachov 3 tiếng. Trong cuộc họp báo sau đó, ông nói rằng các cuộc hội đàm rất "có ích và có tính xây dựng" và đó là bước đầu rất quan trọng của một quá trình mới trong quan hệ Xô-Đức. H. Genscher ghi nhận rằng trong cuộc nói chuyện với M. Gorbachov, ông đã có được cảm tưởng là "tổng thống vẫn rất cứng quyết tiếp tục thực hiện đổi mới và biết rõ những vấn đề đang tồn tại".

(Mladá Fronta Dnes 18-19/3)

MỸ RÚT KHỎI VÙNG VỊNH

Các đơn vị quân đội Mỹ sẽ ở lại phía nam Irak, Cô-cét, Ả-rập Xê-út "vài tháng nữa" chừng nào LHQ và các nước Ả-rập chưa có khả năng thay thế các lực lượng này. Tướng Powell cũng nói thêm rằng trong kế hoạch rút quân khỏi vùng này đã có khoảng 100 ngàn lính Mỹ đã trở về Mỹ hoặc châu Âu.

(Mladá Fronta Dnes 25/3)

ĐÁNH NHAU TẠI AFGHANISTAN

Ngày hôm qua 24/3, xung quanh thành phố Chost phía đông Afghanistan đã diễn ra những trận đánh nhau ác liệt giữa lực lượng Mudzahi và quân chính phủ của tổng thống Nadzibullah. Theo các nguồn tin ngoại giao và của phiákhỏi nghĩa thì quân chính phủ đã cố xiết chặt quân khỏi nghĩa bằng cả tên lửa Scud và bom napal. Thành phố Chost, chỉ cách biên giới Pakistan 25 km, trong 10 ngày cuối cùng là mục tiêu tấn công của quân khỏi nghĩa.

(Mladá Fronta Dnes 25/3)

BUSH - GORBACHOV

Nhà trắng hôm 26/3 khẳng định là tổng thống Mỹ G. Bush đã gửi cho M. Gorbachov một bức thông điệp riêng. Bush trong thư của mình đòi hỏi bước tiến nhanh hơn trong cuộc đàm phán về kiểm tra trang bị vũ trang. Hiệp ước về giảm vũ khí chiến lược (START), đáng lẽ được ký trong cuộc họp thượng đỉnh dự kiến vào tháng 2, đến nay vẫn chưa được hoàn tất. Điều này cùng với những vấn đề khác đã làm thay đổi ngày tổ chức cuộc họp thượng đỉnh. M. Gorbachov và G. Bush đang lễ đã gặp nhau vào tháng 2 vừa rồi theo thỏa thuận nhưng do chiến tranh tại vùng Vịnh và các sự kiện tại các nước vùng Baltich mà cuộc họp đã không thành. LX đã đưa ra đề nghị họp vào tháng 5 nhưng phía Mỹ cho rằng tất cả phụ thuộc vào bước tiến trong các cuộc đàm phán về giải trừ quân bị.

(Mladá Fronta Dnes 27/3)

NGƯỜI VIỆT NAM NỔI GIẬN TẠI SOFIA

Hàng nghìn công nhân VN nổi giận sau cuộc đàn áp của cảnh sát Bulgaria hôm chủ nhật, đã định thực hiện một cuộc tuần hành tại Sofia với xác người đồng bào bị giết của mình đến tòa nhà quốc hội. Hàng trăm cảnh sát và lính đặc biệt chống khủng bố đã chặn họ lại. Những người VN tử chối trao xác người đồng bào bị cảnh sát bắn chết khi giải tán vụ đánh nhau giữa những người VN và tài xế taxi trong khu Krasna Poljana, nơi những người VN ở.

Bộ ngoại giao VN đã trao cho chính quyền Bulgaria lời phản đối, đòi bồi thường tất cả mọi thiệt hại cho người VN và yêu cầu Sofia hãy thả hết những người VN đang bị giam giữ. Một nhân viên ngoại giao VN, người đã trực tiếp chứng kiến vụ đụng độ này, khẳng định rằng có 10 người VN bị thương và 28 bị bắt giữ.

(Mladá Fronta Dnes 19/3)

DỊCH TẢ HOÀNH MÀNH Ở PERU

Từ khi những trường hợp đầu tiên được ghi nhận vào cuối tháng 1.91 dịch tả đã phát triển và lan rộng với một tốc độ diễn biến ở Peru. Đến nay đã có hơn một trăm nghìn người bị mắc bệnh và 609 trường hợp tử vong. Bệnh dịch tuy dễ chữa nhưng rất nguy hiểm này đã bao trùm cả đại bộ phận đông dân cư của Peru và lan sang cả những nước láng giềng như Equador và Columbie. Các chuyên gia cho rằng bệnh dịch lan truyền theo đường sông nước và tình trạng cơ sở vật chất tồi tàn, vệ sinh thấp kém của các bể trữ nước uống, sự thiếu thốn phương tiện, thuốc men, thông tin không đầy đủ đã góp phần cho bệnh dịch phát triển. Hơn nữa thói quen ăn cá sống như một món ăn phổ biến, cơ truyền dân tộc cũng đóng một vai trò quan trọng. 4/5 số bệnh nhân bị nhiễm dịch qua món ăn ngon lành nhưng nguy hiểm này.

(Theo Mladá Fronta Dnes 28.3.91)

GORBACHOV TỬ CHỨC ?

Đại tá xô viết Alknis tuyên bố rằng Tổng thống Gorbachov sẽ phải tử chức "trong vòng vài tháng" vì bị phê phán kịch liệt do hậu quả gây càng xấu đi của nền kinh tế Liên xô. Trong trả lời hàng thông tấn Nhật Kjodo, Alksnis nói rằng Gorbachov sẽ phải thoái vị do áp lực của hàng trăm triệu người với khẩu hiệu "Chúng tôi muốn bánh mì chứ không cần dân chủ". Trả lời câu hỏi ai sẽ thay thế Gorbachov, Alksnis nói rằng ông ta biết một người rất có năng lực nhưng không nêu tên.

(Lidové noviny 25/3)

ALBANIE: PHE ĐỐI LẬP TIN VÀO THẮNG LỢI

Lãnh tụ Đảng dân chủ đối lập mạnh nhất ở Albania, Gramoz Pasko trong cuộc họp báo ngày 23/3 tại Aten (Hy Lạp) tuyên bố rằng phe đối lập trong cuộc bầu cử quốc hội ngày 31/3 tới sẽ chiến thắng và giành được ít nhất 60 và có thể 90% số phiếu. Ông nói rằng chế độ Albania đang cố gắng bằng mọi cách đe dọa những người sẽ đi bầu. Họ còn dọa rằng sẽ lấy đầu văn tay để xác định xem ai bầu cho phe đối lập. Tình hình hiện nay ở Albania ông cho là hỗn loạn và tai họa.

(Lidové noviny 25/3)

TẤT CẢ LÀ DO CIA

Trong cuộc họp tuần trước, các đại biểu quốc hội thuộc nhóm Sojuz, gồm những đại diện báo thu của đảng trong Xô viết tối cao LX, đã phê phán kịch liệt M. Gorbachov và chính sách cải tổ của ông. Nhân viên của viện nghiên cứu thuộc Bộ nội vụ liên bang V. Ovcinskij đã đưa ra những phân tích mà theo ông thì kế hoạch vai trò chính trong sự tan rã của LX hiện nay là Cơ quan tình báo Mỹ (CIA). "Cách mạng nhung lụa" ở Đông Âu đã làm cho trong nhiều nước cộng hòa "lực lượng phá xít" giành được thế lực. Điển hình là Gruzie và Mondavie. Ông nói, chủ tịch quốc hội Gruzie và thủ tướng Mondavie "phải bị buộc tội chống nhân dân". Tuy vậy, việc tước quyền của Gorbachov, Ovcinskij cho là chưa cần thiết. Nhóm Sojuz cũng kêu gọi những thành viên tích cực của phong trào Nga dân chủ hãy "kết thúc tất cả những hành động lôi kéo dân chúng, nhất là thợ mỏ rời khỏi công việc, và hãy tập trung vào "sự phát triển đất nước bằng quá trình ổn định chính trị trong nước".

(Mladá Fronta Dnes 26/3)

BIỂU TÌNH LỚN Ở MATXCOPA

Ngày 28.3.91 một cuộc biểu tình lớn với hàng trăm nghìn người tham gia tại Matxcova đề ủng hộ Boris Jelsin, chủ tịch quốc hội Cộng hòa liên bang Nga và phản đối đường lối chính trị dè dặt, ngả về phe bảo thủ, quân sự điều hậu của tổng thống Gorbachev. Đoàn biểu tình đã giương cao những khẩu hiệu: "Jelsin muôn năm", "Gorbachev cút đi", "Đảng CSLX trong hồ rác của lịch sử" và "hệ thống độc quyền và bộ máy đang thối rữa hãy cút đi"... biểu lộ rõ sự ủng hộ của mình với đường lối chính trị của Boris Jelsin và sự chán ngán đối với đường lối của Gorbachev đã dẫn đến thậm chí trang kinh tế của đất nước hiện nay. Đoàn biểu tình đã bị chặn lại của quân đội và bộ nội vụ chặn lại và giải tán trên đường dẫn đến trung tâm. Để thi hành lệnh cấm hội họp biểu tình của tổng thống Gorbachev vừa đưa ra trong tuần trước hàng nghìn lính đã được gọi từ vùng lân cận về thủ đô Matxcova, tập trung chủ yếu ở trung tâm thành phố.

(Theo đài BBC 28.3.91)

HIỆP ĐỊNH GIỮA TIỆP KHẮC VÀ NGA

Ngày 25.3.91 phó thủ tướng chính phủ liên bang TK Vaclav Vales và phó chủ tịch chính phủ Cộng hòa Liên bang Nga Inga Grebyševova đã ký tại Matxcova bản hiệp định giữa hai chính phủ về các quan hệ kinh tế và hợp tác khoa học kỹ thuật. Đối với Nga đây là bản hiệp định với nước ngoài đầu tiên thuộc loại này.

(Theo Mladá Fronta Dnes 26.3.91)

TIN TIẾP KHÁC

TIẾP KHÁC VÀ HUNGARY ĐƯỢC TIN TƯƠNG NHẤT

TK và Hungary là những nước XHCN cũ ở Đông Âu. hấp dẫn nhất đối với các nhà đầu tư nước ngoài theo đánh giá của một hãng Mỹ Ernst and Young dựa trên 6 tiêu chuẩn: TK đứng đầu trong tiêu chuẩn trả nợ nước ngoài; cùng với Hungary đứng đầu tiêu chuẩn ổn định tình hình chính trị, sự ổn định của nền kinh tế hiện tại; đứng sau Hungary về cơ sở kinh doanh hạ tầng; đứng sau LX về độ lớn trong khả năng buôn bán (do diện tích rộng lớn của LX).

Toàn thể trong bậc thang đánh giá, TK và Hungary đứng thứ nhất, Ba lan đứng thứ hai, Bulgaria và LX đứng thứ ba và cuối cùng là Rumania.
(Theo Mladá Fronta Dnes 26.3.91)

DÂN SLOVAK KHÔNG TIN TƯƠNG VÀO TỔNG THỐNG

Gần liên với bầu không khí căng thẳng ở Slovakia, tư tưởng chia rẽ và dân tộc chủ nghĩa của dân Slovak thì lòng tin của họ vào tổng thống, chính phủ và quốc hội liên bang giảm xuống rõ rệt (dưới 50%). Theo số liệu mới nhất của viện thăm dò dư luận thì chỉ có đường lối chính trị đối ngoại được dân chúng tin tưởng nhất với sự đồng ý của 64% dân số toàn liên bang. Chỉ có 1% hài lòng với mức sống hiện tại của mình, 9% thì chấp nhận, còn lại đều nói lên sự thất vọng của mình trước mức sống hiện nay. Các chuyên gia cũng đánh giá rằng dân Slovak thất vọng nhiều hơn dân Séc và ở Slovakia có đến 77% số dân cho rằng tư nhân hoá là cơ hội để đầu cơ và xoay xở.
(Theo Mladá Fronta Dnes 27.3.91)

XÉT XỬ CÁC NHÀ LÃNH ĐẠO CHẾ ĐỘ CŨ

Các bộ trưởng của chế độ cũ: Chňoupek, Juong và Kapoun bị truy tố vì tội lợi dụng chức quyền chiếm đoạt và làm thất thoát tài sản nhà nước (nhất là ngân khoản ngoại tệ). Những người này đã bị tạm giam trong thời gian điều tra và xét xử. Sự mất mát các văn bản chứng cứ và việc tiết lộ các thông tin đã gây rắc rối thêm cho công việc điều tra. Ngoài ra các quan chức cao cấp khác như Bilák, Zák, Ler, Potác, Stejskal cũng đang bị truy tố vì những tội tương tự.
(Theo Mladá Fronta Dnes 19 và 20.3.91)

HỘI NGHỊ CÁC GIA ĐÌNH VIỆT - TIẾP

Ngày 23.3.91 tại Plzeň Hội kiều dân Việt - Nam đã được thành lập. Chủ tịch Ủy ban lâm thời của Hội, kỹ sư Ngô Văn Chính đã phát biểu trong hội nghị thành lập Hội: "Hiện nay ở TK có ít nhất một ngàn rưỡi cặp vợ chồng Tiệp - Việt, vì vậy có đầy đủ lý do để họ - giống như ở Mỹ, Đức, Pháp, Hà lan và những nước khác - có được một tổ chức tập trung lại và bảo vệ quyền lợi của mình.

Tổ chức tự nguyện này ngoài hàng loạt hoạt động văn hóa sẽ còn cố gắng giải quyết các vấn đề quan trọng khác: loại trừ mọi hình thức phân biệt chủng tộc, giúp đỡ người VN thâm nhập cuộc sống xã hội TK, để người Tiệp có một cách nhìn khách quan hơn về người VN - những người lao động nước ngoài tốt nhất ở TK theo như ý kiến từ phía lãnh đạo các công ty, xí nghiệp có người lao động VN.

Kỹ sư Huy Hoàng, thực tập sinh khoa học tại trường đại học Điện Máy Plzeň, công của một cô gái Tiệp cũng nói: "Chúng tôi sẽ làm tất cả để những người dân ở đây hiểu rằng chúng tôi không phải là trở ngại mà hơn nữa sẽ góp phần vào sự phát triển của TK. Trong bầu không khí căng thẳng ở TK hiện nay, những cặp vợ chồng Tiệp - Việt đã phải chịu đựng rất nhiều sự chèn ép để bầu chúng như khinh miệt của dư luận thì chỉ có những mối quan hệ thực sự thẳng thắn và bền vững mới có thể duy trì tiếp tục và dần dần hơn nữa."
(Theo Mladá Fronta Dnes 25.3.91)

LÍNH TIẾP Ở VÙNG VỊNH

Đội quân phòng chống chất độc hóa học của TK tham gia chiến tranh vùng Vịnh vẫn ở lại đây đến khi nào tình hình trong vùng được ổn định và có lẽ đến khi nào tự bán thân Arab Saudi đề nghị. Các thiết bị quân sự phòng chống chất độc hóa học đã được bán cho phía Arab Saudi, hiện tại đội quân này chia làm nhiều nhóm với nhiệm vụ canh gác bảo vệ cơ quan ngoại giao của TK ở Oot, kiểm tra môi trường trong vùng có chiến sự trước đây. Tổng số lính TK ở đó là 198, ngoài lương, phía Arab Saudi trả thêm phụ phí công tác cho mỗi người lính Tiệp 2400 đến 3000 US\$/tháng tùy theo cấp bậc (chỉ huy tiểu đoàn được 3200 US\$). Các quan chức cao cấp TK cho rằng đội quân này có thể rút về nước trong vòng hai tháng tới.
(Theo Mladá Fronta Dnes 21.3.91)

TỔNG THỐNG HAVEL THĂM CÁC NƯỚC TÂY ÂU

Chuyến chu du của tổng thống TK Vaclav Havel kéo dài từ ngày 17.3 đến 23.3 bắt đầu từ lãnh địa Lucebur, Bỉ, Hà lan và kết thúc tại Pháp. Ông đã gặp gỡ và hội đàm với các vị đứng đầu nhà nước cũng như các quan chức cao cấp, các nhà kinh doanh của các nước sở tại bàn về các khả năng hợp tác kinh tế, buôn bán và đầu tư trên cơ sở bình đẳng hai bên cùng có lợi. Sự kiện quan trọng nhất trong chuyến đi thăm này là các cuộc gặp gỡ với những bài phát biểu quan trọng có tính chất lịch sử của tổng thống Havel trước Hội đồng quản trị Cộng đồng châu Âu (EC), trước quốc hội châu Âu và đặc biệt là trong trụ sở khối NATO (với sự có mặt đầy đủ của 16 thành viên liên minh quân sự mạnh nhất thế giới này) như một lãnh tụ đầu tiên của một trong các nước Đông Âu có mặt tại đây.

Mặc dầu chuyến đi thăm không đưa lại một kết quả cụ thể nào, cũng như không có một hiệp ước nào được ký kết, nhưng nó cũng đã mở ra những triển vọng to lớn cho chặng đường phát triển sắp tới của TK, trong đó có việc chuẩn bị các điều kiện phương hướng cho sự gia nhập của TK vào EC, được đề cập trong các cuộc hội đàm và các bài phát biểu của tổng thống Havel như một nguyện vọng to lớn của TK (mặc dù EC vẫn rất còn dè dặt trong vấn đề này). Đồng thời tổng thống thông báo về tình hình chính trị ở TK, đặc biệt là vấn đề Slovakia. Các quan chức cao cấp những nước chủ nhà và những tổ chức nói trên cũng đã khẳng định rằng những hiệp ước kinh tế, buôn bán và đầu tư chỉ có thể ký kết, thực hiện và phát triển có hiệu quả chừng nào TK vẫn là một liên bang toàn vẹn.
(Theo báo chí TK từ 18.3 đến 24.3.91)

CHIẾC XE TĂNG XÔ VIỆT CUỐI CÙNG RỜI TIẾP KHÁC

Ngày 27.3.91 toàn bộ xe tăng quân đội LX có mặt ở TK từ cuộc xâm lược năm 1968 đã trở về nơi xuất phát của mình. Hiện nay chỉ còn lại 82 xe bọc thép chiến đấu của bộ binh, 30 pháo và súng cối bắn trong trại lính LX Milovice, tổng số lính và chuyên gia quân sự LX còn lại ở TK là 9500. Số này sẽ được rút hết về nước trước ngày cuối cùng của tháng 5.
(Theo Mladá Fronta Dnes 28.3.91)

CHẤM DỨT NHỮNG LỜI HỨA HẸN HÙNG HỒN

Ngày 27.3 trong cuộc họp chung lần thứ 14 của cả hai nghị viện quốc hội Liên bang TK, thủ tướng Marian Calfa đã báo cáo tình hình hiện tại của nền kinh tế TK. Thủ tướng nói rằng: "sân khấu chính trị đã đưa ra những lời hứa hẹn cũng như sáng kiến nông nhậy nhưng không có căn cứ thực tiễn cụ thể. Từ đầu năm đến nay, tổng thu nhập quốc dân liên tục giảm xuống, giá cả hàng hóa tăng vọt đầu năm thì nay nhìn chung đã ổn định và thậm chí còn hơi hạ xuống ở một vài mặt hàng. Số người thất nghiệp tính đến cuối tháng 2.91 là 152 nghìn tức là 2% lực lượng sản xuất. Nhìn chung trong thời gian vừa qua các cải cách kinh tế đã đi theo đúng kế hoạch và chính phủ TK sẽ cương quyết giữ đúng trình tự cải cách kinh tế này."
(Theo Mladá Fronta Dnes 28.3.91)

Mục Tin tức do Triệu Đức Tuấn phụ trách.

